

Paměť ostravských domů

Milí - a snad stále věrní čtenáři SeniorTipu, pamatujete? To byla moje častá otázka, když jsme spolu procházeli Ostravou, hledali exteriérové sochařské práce a někdy se nám dařilo nahlédnout i do jejich mlčenlivého života. Sochy- jak jsem se pokoušela ozřejmit- měly a stále mají svůj osud, ať už zůstaly nedotčeny časem na svých původních místech, nebo se přestěhovaly, či dokonce zanikly. Některé se takřka nepozorovaně ztratily a zůstávají jako nezvěstné překryty tajemstvím. Jiné se vynořily a vstoupily do svého druhého života. To vše včetně toho, jak se na jejich vzniku podepsala určitá doba nebo osobní život autora, znamená historii, tudíž i možnost uchované paměti. S podobným závazkem se teď pustíme za některými ostravskými domy. Ať už těmi, které sloužily nebo slouží veřejnému užítu, nebo těmi čistě privátními. A některé se zase přesunuly z jedné do druhé kategorie uživatelů. Architektura je vždy nikoli nadneseně řečeno obrazem i jedním z jazyků společnosti a času, je spojena s životem svých autorů, objednavatelů, uživatelů. Hraje roli ve „velkých“ dějinách i mikrodějínách, v každodennosti. Tento úvod by měl napovědět, že nebudeme sledovat jen architektonický vzhled domů, ale také jejich vnitřní osudy spojené s konkrétními lidmi.

Polský dům - celek z Poděbradovy ulice

Polský dům

Někteří z vás si ještě pamatují, že v honosném domě na křížení dnešní Poděbradovy a Harantovy ulice se během devadesátých let konaly plesy a v tehdy nově opraveném luxusním prostředí bylo možno posedět a snad i obdivovat návrat do časů, kdy dům zažíval svou slávu na počátku 20. stol. Ale je tu ještě další, a to aktuální důvod, důvod přímo historický, jehož dnešní perspektivu můžeme sledovat dokonce v evropských či celosvětových rozměrech. Ostrava na přelomu 19. a 20. století polykala stovky a tisíce migrantů, kteří přicházeli za prací. Pro srovnání: na konci 60. let měla Ostrava necelých 7 000 obyvatel, v r. 1900 už přes třicet tisíc! (Z toho 12 738 Čechů, 10 037 Němců a už 6 251 Poláků.) Ale pozor - mluvíme jen o Moravské Ostravě, další části dnešní Ostravy byly v té době samostatnými obcemi.

PD - Dominanta nárožní věže

Na malém moravskoostravském „písečku“ se tehdy odehrávaly kromě hospodářského boomu, v němž se Ostrava díky dolům, hutím a železnici měnila v bouřlivě rostoucí průmyslové město, také střety národnostní. Polský dům pak logicky následoval výstavbu Českého (1894) a Německého (1895) národního domu. Každý z těchto stánků měl zřetelně manifestovat přítomnost a vážnost vlastního národního elementu. Poláci ze Slezska, ale i ze vzdálené Haliče představovali v migraci za prací významnou sílu. V městské elitě se téměř neuplatnili, ale byli často manipulováni, aby podporovali složku německou, silnou především kapitálem.

V r. 1898 byla v Moravské Ostravě založena pobočka Towarzystwa Szkoły Ludowej - organizace pro vzdělávání Poláků v Haliči, o rok později se ustavilo Towarzystwo budowy Domu polskiego w Morawskiej Ostrawie. Druhý spolek inicioval právě budování polského národního domu určeného pro vzdělávání i zábavu polského etnika z nejbližšího okolí. V čele uskupení stály významné osobnosti, které se prosazovaly i v komunální politice: lékař dr. Wacław Seidl, ing. F. Brzezowski (místostarosta města Přívozu), ing. H. Schrott (důlní nad-inspektor) a lékař dr. Knapczyk.

Pokračování na str. 10

Hledejme a nacházejme společnou cestu a řeč

Předsedu Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje Pavla Gluce přijal hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák spolu s náměstkem hejtmána pro sociální oblast Jiřím Navrátil. V diskuzi projednali postavení krajské rady v systému neziskových subjektů v kraji a formy podpory aktivit krajské rady.

Ze závěru jednání vyplynulo, že kraj je připraven seniorské hnutí i nadále podporovat. Zúčastnění se shodli na tom, aby se hledaly a nacházely společné cesty a společná řeč, aby se společenské postavení seniorů v obcích, ve městech a v kraji dále upevnilo tak, jak si určitě zaslouží.

MUDr. Růžena Mašková: O potvoře chřipce, Velikonocích, zahřívacích šuplíčkách a rohlíku na závěr

Po mnoha letech nám zima dala o sobě pořádně vědět - mimochodem, nedá mi to, abych si trochu nerýpla do strašáků s globálním oteplováním: zmlkli, jako když utne. Ono, v mrazech pod mínus dvacet stupňů se o oteplování fakt těžko hovoří...

Ale ruku v ruce s pořádnou zimou se v několika vlnách rozjela také chřipková epidemie a vzala si i svou daň na životech. Ne, že bych takové případy neznala už z dřívějška, kdy po těžkém zánětu srdečního svalu byl člověk do dvou dnů mrtev, jenže desítky životů, především seniorů, na úkor chřipky, to v české kotlině opravdu není běžným jevem. Zdravotníci radí nechat se očkovat, ovšem to není všemocné. Tady je zapotřebí i vlastní iniciativa k podpoře imunity: rozumné otužování, strava, spánek, odpočinek, bylinkové čaje, stejně jako vyhýbat se prostředí, v němž se šíří kapénkové infekce. A co je také důležité, nenechat se psychicky deptat. Samotná potvora chřipka totiž mnohdy nebývá pro seniory a handicapované lidi tak zlá, jako následné komplikace - problémy s ledvinami, zápaly plic a podobně. Dovolím si proto ještě připomenout jeden sympatický lék z receptáře našich babiček. Jde o čaj s mlékem, medem a slivovičkou, případně s rumem.

V letošní zimě jsem si také zavzpomínala na své mládí, kdy to, že v zimě mrzne, jsme považovali za normální a chodili jsme bruslit a stavět sněhuláky. Vyrůstala jsem v Lipníku nad Bečvou, a když jsme lyžovali, tak ne jako dneska - co nejrychleji dolů a pak se honem nechat vyvézt nahoru. Šlepy nebyly, takže my si museli kopec pěkně vyšlapat a o to více jsme si pak vychutnávali jízdu v serpentínách. Ostatně, nebyly ani tablety, notebooky a jiná elektronika, tak se více sportovalo a společensky žilo.

Co nevidět tady máme největší křesťanské svátky - Velikonoce - sluší se tedy říci i k nim pár slov. Pojem křesťan

souvisí se slovem po-kristěn, což znamená „jdoucí cestou po Kristu“. Skuteční křesťané vědí, že bez Ježíše Krista by vykoupení lidstva nebylo realizováno, ale i ateisté mají v čase Velikonoc důvod k radosti. Vždyť jsou to zároveň svátky jara, vše se otepluje, začíná růst a kvést, dny se prodlužují, sluníčka přibývá, celá příroda ožívá. Takže je mnoho důvodů k tomu, abychom si neškodili vyseďáváním před televizí, rozhýbali se, zašli na procházky a vnímali krásu kolem nás. Většinou jsme k této krásě slepí, zkusme tedy pořádně otevřít oči, mysl a srdce a uvědomme si v přírodě, jak je svět krásný.

Ono to bude mít i další efekt. Lidé vnímající krásu se lépe chovají jak sami k sobě, tak i k druhým. Navíc zima je přece jen obdobím chmurnějším, zatímco jaro rozsvěcuje. Naštěstí u nás nemáme žádné válečné konflikty, ale všimněte si, že zlým skutkům věnujeme obvykle více pozornosti a na to pěkné pak zapomínáme. Je opravdu lepší to obrátit - a je to v moci každého člověka. Například nedávno bylo v Ostravě mistrovství Evropy v krasobruslení a pokaždé, když si vzpomenu na ty úžasné propracované figury a výkony, potěší mě to. Včetně toho, že i organizace a chování všech lidí tam bylo na vysoké úrovni. A přestože zmíněné výkony mohutně převýšily vše, co krasobruslaři předváděli třeba před dvaceti lety, možnosti lidského organismu se za tu dobu nijak markantně nezměnily... Doporučuji každému, ať si v paměti vytvoří pár takových „zahřívacích šuplíčků“.

No a na závěr ještě z jiného soudku: pořád stoupá počet žen na záchytce. Zároveň jsou čím dál agresivnější. A v této souvislosti musím dodat, že muži se umí zachovat jako džentlmeni. Svědčí o tom případ, kdy muž byl vážně zraněn a navzdory tomu se snažil to zamaskovat. Popíjeli spolu a skončilo to tím, že žena zavolala rychlou: muž krvácel z břicha po dvou bodných ranách nožem. Ještě v noci musel být operován a lékaři jednoznačně konstatovali, že takové zranění si nemohl způsobit sám. Muže se podařilo zachránit, ovšem při objasňování pak tvrdil, že si chtěl v noci ukrojit chleba, a jak se mu ruka třásla, tak... Od té doby mám pro každého jednu dobrou radu. Budete-li mít v noci hlad a bude-li se vám třást ruka, vezměte si raději rohlík. (di)

A co humor?

Manželka: "Už vím, co bych chtěla k narozeninám. Přeju si ten nový mobil!"

Manžel: "A nemůžeš si přát něco splnitelnějšího?"

Manželka: "Tak stačilo by mi, kdybys tolik nepil!"

Manžel: "Chceš k němu i nabíječku?"

Manželka vyčítá své drahé polovičce:

"Proč tolik piješ tu slivovici?"

"Kvůli zdraví. Doktor mi říkal, že ovoce je zdravé v každé formě!"

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
kraj

HAVÍŘOV

Náměstek hejtmána Jiří Navrátil: V našem kraji máme lidskou solidaritu a krásnou přírodu

Náměstek hejtmána MSK Jiří Navrátil

A dostavily se první hvězdičky úspěchu: podařilo se nám letos schválení zvýšeného rozpočtu na podporu dofinancování soc. služeb ze 14 mil. u bývalé koalice na 50 mil. korun. Pro úplnost, na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí kraj obdržel pro letošní rok finanční prostředky ve výši 1,067 miliard korun. K tomu úspěchu se ovšem sluší dodat, že jak hejtmán, tak i koalice, jsou nakloněni sociálním službám, zejména pro handicapované lidi a seniory.“

Jak se to projevuje? Co konkrétního chcete pro seniory a handicapované lidi v kraji zlepšit?

„Jedním z velkých úkolů, který je před námi, je dokončení tzv. transformace. To znamená pořídit pro tyto lidi další menší domovy, domácnosti chráněného bydlení pro dva až tři lidi se společnou kuchyní, kam sociální pracovník dochází - čili pracuje v terénu. Senioři a handicapovaní, kteří tak už bydlí, si takový systém pochvalují. Říkají, že život v ústavu byl pro ně pořád stejný, zatímco „venku“ je sice těžší, ale jiný, je to pestřejší život, s větší mírou soukromí. Mimochodem, náš kraj se stal prvním v ČR, který proces transformace uskutečňuje jako systémovou změnu poskytování sociálních služeb. Dále jsme vyhráli projekt MPSV na získání dvou pracovníků, kteří jsou přímo vyčleněni: jeden pro seniory a druhý pro rodiny - v obou oblastech tak dojde k dalšímu zlepšení. Vedle toho se věnujeme řadě dalších projektů jako je třeba „Stárnutí s chutí“, „Počteníčko s babičkou“ a „Hodinový vnuk“, které mají za cíl aktivaci seniorů i sblížení rozdílných generací.“

Do vaší gesce patří i statistika z tzv. černé kroniky: loni bylo v našem kraji stíháno 8 477 recidivistů, což představuje téměř 60 procent všech stíhaných osob...

„Ano, to je mimořádně závažný problém, jejich podíl na spáchané trestné činnosti je stabilně asi o 10 procent vyšší, než je průměr v celé republice. Na preventivně zaměřené aktivity vynakládáme finanční prostředky jak z vlastního rozpočtu, tak i z dotačního programu Ministerstva vnitra. Jde konkrétně o resocializační program, několikaměsíční projekt, který kombinuje individuální psychologické konzultace s terapeutem a doprovod vyškoleného mentora. Loni tímto programem prošlo 27 mužů a tři ženy - každý takto zachráněný život je cenný a všichni účastníci i odborní pracovníci vyhodnotili projekt jako potřebný. Ostatně, je našim prvořadým cílem ve všech oblastech, aby vydané peníze splnily svůj účel a přinesly dobré výsledky. Proto na

Začal studovat teologickou fakultu, ale záhy si uvědomil, že by chtěl „dělat něco pro lidi“ jiným způsobem. Nejdřív manuálně pracoval, vyvíjel společenské aktivity a první zkušenosti s profesionální politikou získal v roce 2000 jako asistent senátora Jaroslava Šuly. Pak vyhrál konkurz na krajského tajemníka KDU-ČSL a v roce 2010 vstoupil do komunální politiky. Nyní je místostarostou v obci Mořkov (u Nového Jičína) a od loňského podzimu je náměstkem hejtmána Moravskoslezského kraje: Jiří Navrátil.

Jste náměstkem (mimochodem, coby letošní čtyřicátník nejmladším) pro oblast sociální. Tu jste si vybral, nebo na vás „zbyla“?

„Pravdou je, že jsem více pošilhával po oblasti kultury. Ale chopil jsem se toho jako nové výzvy a změny v životě. Nastudoval jsem hromadu věcí a našel se v tom, zejména když sociální oblast souzní s mým osobním heslem, že politika už musí být konečně službou lidem.

projekty, jejichž náplní je schůzovní činnost, nebo konference „odnikud nikam“ žádné peníze dávat nehodláme. A proto jsme třeba protidrogový vlak podpořili téměř milionem korun.“

Můžete k této akci říci něco bližšího?

„Protidrogový vlak má šest multimediálních interaktivních vagonů a v nich jsou zkopírována i taková místa, která člověk běžně nenavštíví, jako například drogové doupe, vězení, policejní vyšetřovna či následky automobilové havárie, kterou zapříčinily drogy. Návštěvníky pak provází filmový příběh, jenž vznikl na základě skutečné události. Osobně jsem tím vlakem prošel, tak vím, že tam každého čeká jedinečný zážitek, který ruku v ruce se silnými emocemi ukazuje hrozby drogové závislosti a donutí člověka přemýšlet o životě i o zdraví. Tento vlak bude v sedmi městech kraje od března do května a jsem přesvědčen, že půjde ruku v ruce s dalšími projekty protidrogové prevence. Osobně si myslím, že bude mít mnohem větší efekt, než mívají protidrogové přednášky.“

Snímek z protidrogového vlaku

Poslední otázka: jste náměstkem hejtmána za KDU-ČSL. Jak jste na tom s vírou?

„Od mala jsem byl vychováván k tomu, že Bůh existuje. Amáte řadu lidí, kteří se vyjadřují v tom smyslu, že „nad námi něco je“. Čas od času se každý dostane do tíživé situace - a v takových chvílích já jsem rád, že se obracím ne k něčemu, ale k někomu, který je. Nicméně víru (a to i ateistickou) považuji za individuální věc každého člověka, která v práci nesmí znamenat překážku. Abych to převedl do koaliční spolupráce, jde nám o společný zájem a ne o zákulisní boje a ideovou, nebo stranickou řevnivost. Chceme nejen pomáhat seniorům a handicapovaným lidem, ale také společně dokázat, že náš kraj není černý, jak se občas říká. Dokázat, že kromě lidské solidarity je u nás i krásná příroda.“

Jiří Muladi

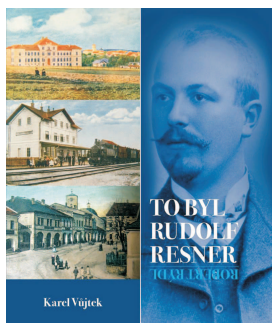

Kniha básníka okouzleného historií

(rozhovor se spisovatelem Karlem Vůtkem)

Koncem minulého roku vyšla tvoje kniha s názvem To byl Rudolf Resner / Robert Rýdl, jejíž vydání finančně podpořil Moravskoslezský kraj a vydavatelem se stalo město Klimkovice. Je to obdivuhodná publikace připomínající významného klimkovického zvěrolékaře a starostu i velmi mnoho z částečně pozapomenuté historie Klimkovic a okolí. Jak ses ty, většinou vnímaný především jako básník, dostal k nápadu "postavit pomník" Klimkovicím a Rudolfu Resnerovi (*ve Smolkově 1876, † v Brně 1931)?

"Původní záměr mé práce byl poněkud jiný, ale při sbírání materiálu začalo být zřejmé, že je to právě Rudolf Resner, který si zaslouží, aby se na něj nezapomnělo. Vždyť i s pojmenováním ulice, v níž žil, byl problém. Původní prvorepublikový název Resnerova se do ní vrátil až v roce 1993."

Čeho si nejvíce ceníš na osobnosti R. Resnera?"

"Jeho pracovitosti, nápaditosti, ale také velkorysosti, a pokud mohu z takové časové odlehlosti posoudit, i jeho osobních vlastností: neskrývaného češství, přátelského vystupování a jednání, smyslu pro humor. Vrchní veterinární rada Rudolf Resner nebyl jen výborným odborníkem, především pak na chov skotu a koní, podnikajícím četné služební zahraniční cesty, ale například také skvělým muzikantem; hrál na housle, klavír, harmonium a varhany, což si ještě dlouho pamatovali nejen v Klimkovicích, kde neděli co neděli doprovázel svou hrou mši v kostele sv. Kateřiny, ale také v Brně, kde se jeho život nečekaně uzavřel. Tam hrál o nedělích v kostele Nanebevzetí Panny Marie, kde měl také poslední rozloučení. Spolu se svou manželkou Julií odpočívali na starém klimkovickém hřbitově; dnes už tam památku na ně nenajdeme. Jeho zásluhy o rozvoj Klimkovic jsou větší, než se dosud zmiňovalo. Dokázal předat tehdejšímu poněkud ospalému maloměstu část své energie a pomáhal a radil i poté, co z Klimkovic odešel. Jako starosta byl nezapomenutelný. Dokázal se svými spolupracovníky spojit Klimkovice výstavbou dráhy s okolním světem, což je možné brát doslova. Mnoho generací občanů mu tak vděčí za dosažitelnost středního a vysokoškolského vzdělání. Není náhoda, že za jeho starostování byla situace v obci natolik i intelektuálně příznivá, že zde bylo otevřeno první knihkupectví."

V knize naznačuješ spojitost mezi R. Resnerem a spisovatelkou Jarmilou Glazarovou. Co bylo jejich pojítkem?

"Osobní seznámení a posléze úspěšný román Jarmily Glazarové a stejnojmenný film Vlčí jáma, řečeno velmi zjednodušeně. Najednou se díky rozhovorům s autorkou vědělo, že existují nějaké Klimkovice, a že tam žil veterinář a starosta, na něž se nezapomíná. Protože prototypem románového a filmového veterináře a starosty Rozvadova, jak se Klimkovice v románu i filmu jmenují, byl právě Rudolf Resner. Nekladme mezi příběh Roberta Rýdla a Rudolfa Resnera rovnítko, ale bez Rudolfa Resnera by se románový a později i filmový a dokonce divadelní Robert Rýdl nenarodil. A jak se Jarmila Glazarová s R. Resnerem, jeho ženou Julií a Klimkovicemi seznámila? Shodou okolností přišla do města

v roce 1917 se svou sestrou Irenou poté, co jim zemřeli oba rodiče. Nový domov našly v tamní Hospodářské a hospodyňské škole, která tehdy fungovala jako záložní vojenský lazaret. Dodnes stojící budova této vzdělávací české instituce vyrostla také díky aktivitě Rudolfa Resnera, který v ní externě vyučoval a působil i v jejím kuratoriu. V roce 1919 pak J. Glazarová přišla do rodiny Resnerů, aby zde dělala společnost „osiřelé“ Julii Resnerové, protože manžel Klimkovic pracovní opouští a odchází do Opavy, kde se po přechodném působení na ministerstvu zemědělství v Praze stává přednostou veterinárního oddělení tamní slezské zemské politické správy a po jejím zrušení zástupcem referenta veterinární správy v Brně."

Jak dlouho jsi knihu psal? Určitě psaní doprovázelo sbírání a objevování dokumentárního materiálu.

"Od životního příběhu Rudolfa Resnera, jeho ženy Julie a dalších aktérů uplynula řada let. Leccos zastřel čas, leccos „vylepšila“ lidová tvořivost, takže jsem se rozhodl vzít to z gruntu: od zápisu jeho narození v matrice hrabyňského kostela až po předčasný odchod a jeho záznam v knize zemřelých kostela sv. Tomáše v Brně atd. Takže hodiny a hodiny práce v archivech či muzeích celé republiky včetně archivů specializovaných, například Vojenského ústředního archivu v Praze či Památníku národního písemnictví a Památníku Petra Bezruče v Opavě. To v okamžicích, kdy se život Rudolfa Resnera a jeho paní protínají s životem Roberta Rýdla a tety Kláry v románu Jarmily Glazarové Vlčí jáma a později ve stejnojmenném filmu. Ale také prostudování dobového tisku, který dění v Klimkovicích často zaznamenával, zvláště pak významné aktivity doby starostování Rudolfa Resnera i před ní, kdy velice aktivně působil v představenstvu města. Byla to mnohaletá náročná, ale krásná práce; jiná cesta by podle mě byla povrchní a skutečné poznání by nepřinesla."

Vím, že ses s prosbou o informace obracel také do zahraničí. Jaká byla odezva?

"Skvělá. Klasický dopis se někde zatoulal, ale když jsem zjistil elektronickou adresu příslušného oddělení Univerzity veterinárního lékařství ve Vídni, kde Rudolf Resner v letech 1894-1897 studoval, reakce byla prakticky okamžitá. Dr. Christa Mache, historička/archivářka Historického archivu univerzity, mi poskytla kopie dokumentů, jež zaznamenaly studium R. Resnera na této škole včetně jeho závěrečné, dle jejich záznamů rigorózní zkoušky, kterou udělal s vyznamenáním. Zaslala mi také kouzelnou fotografii historické budovy univerzity, velmi rád jsem ji do knížky zařadil."

Publikace je opatřena dobovými fotografiemi rodiny Resnerů, uvedeného města i archiváliemi, také tvými fotografiemi. Jaký máš pocit, když v ní listuješ? Myslíš, že jsi vypověděl vše, co mělo být na vybrané téma zpřístupněno veřejnosti, nebo ještě něco zůstalo v tvém autorském „šuplíku“ k vydání?

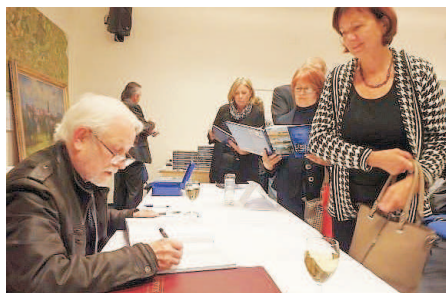
"Pocit je to bezpochyby příjemný. K druhé otázce mohu zmínit, že po vydání knížky se ozvala další část Resnerovy rodiny. Konkrétně vnučka jeho sestry Terezie, čili Rudolfova praneteř, s historickými fotografiemi a dokumenty, které rozhodně stojí za připomenutí. A nejen to: protože jsem ve vydané knížce zpracoval jen část mnou zamýšleného tématu, pracuji dál. Je tady mj. i postava, jejíž životní osudy a účast v započatém příběhu rozhodně stojí za důkladnější zpracování a zařazení na místo, které jí v historii Klimkovic právem náleží. Její jméno si zatím nechám pro sebe."

Komu z široké čtenářské veřejnosti je kniha určena především? Kde si ji může zájemce koupit?

"Myslím, že knížku rád otevře a přečte každý, kdo má rád Klimkovice a chce se o jejich historii, tedy i osobnostech dozvědět co nejvíce. Ale také o pobytu Jarmily Glazarové v Klimkovicích, od jejíhož

Karel Vůjtek v Klimkovicích

odchodu z města už uplynulo více než osmdesát let. A přece do Klimkovic i dnes přijíždějí lidé, aby se podívali na místa, kde tehdy žila a kde se odehrály příběhy jejich knih Roky v kruhu a Vlčí jáma.

A úplně závěrem: knížka To byl Rudolf Resner/ Robert Rýdl je k dostání v Kulturním a informačním středisku v přízemí klimkovického zámku."

Ptala se: Eva Kotarbová

Foto: Marie Švadlenková a MÚ Klimkovice

***

Jaroslav Orawski: Velikonoční svátky jsou nádherné

Jaroslav Orawski je stavební inženýr se specializací na velké vodní stavby (pracoval mimo jiné pět let na stavbě přehrady na Morávce). Ovšem brzy po ukončení vysokoškolského studia v r. 1960 se stal členem Církve bratrské. „Během studia v Brně jsem se rozhodl přijmout Pána Ježíše Krista jako svého Spasitele a vyřešit tak dlouhodobou duchovní krizi svého života," říká.

Stal jste se kazatelem - co Vás k této profesi přivedlo?

„Sbor Církve bratrské mne v roce 1986, tedy ještě za minulého režimu, oslovil, zda bych přijal pozvání ke kazatelské službě v Ostravě. Měli jsme tehdy 4 děti ve věku od 11 do 23 let, manželka pracovala jako výtvarnice. Rozhodování to bylo nesnadné, vždyť jenom platově jsem šel okamžitě o dvě třetiny dolů. Přesto jsem po

poradě s manželkou pozvání přijal ve svých 49 letech a sloužil jsem 13 let jako kazatel sboru v Ostravě - dodnes sloužím podle potřeby na různých místech. Jistou roli hrála v mém rozhodnutí také skutečnost, že jsem stavební inženýr a stav našich církevních budov byl tehdy velmi zanedbán. Takže v době kazatelské služby, a také po ní, jsem se podílel, a někdy i vedl, více než deset významných církevních a charitativních staveb v našem regionu. Jednou z nich je modlitebna Církve bratrské v Ostravě (naproti budovy Krajskému úřadu), která je bezesporu ozdobou našeho města."

Jak se na kázání připravujete, podle čeho vybíráte témata - a diskutujete s lidmi?

„Má kázání se opírají o texty Písma svatého Starého i Nového zákona. Denně čtu několik kapitol Písma. Ale záleží na událostech, při kterých má být kázání předneseno. Jiný text volím například při křtu, svatbě, slavnosti díkůvzdání za úrodu, nebo i při státních svátcích jako je Den vítězství, upálení mistra Jana Husa apod. Rád také vykládám postupně

určitou biblickou knihu, zejména v biblických hodinách. Zde otvíráme diskusi k přečtenému a vyloženému textu Písma."

Říká se, že jsme snad nejateističtější národ Evropy - jak to vidíte Vy?

„Ano, tvrdí se to. Zdá se, že velká část společnosti v „něco" věří, spíše by však měli věřit v „někoho", kdo je nad námi a kdo je dárce našeho života. Praktikující křesťané patří v naší zemi opravdu k menšině. Ale nejednou jsem překvapen kladnou odezvou na kázání i od lidí, kteří jsou nevěřící, nebo spíše nejsou pravidelnými návštěvníky kostela. Tak například nedávno jsem sloužil na pohřbu jedné známé osobnosti našeho kraje. Byl to veliký pohřeb a značný ohlas mé služby skládala slova Pána Ježíše Krista: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít." /Jan 11, 25/ Slyšet z úst jednoho z přítomných novinářů, že to bylo nejlepší poselství, které kdy slyšel na pohřbu, bylo pro mne povzbuzením. Svědčí to především o tom, že lidé jsou, i přes všelijak deklarovanou nevěru, citliví na poselství evangelia. A chci také zmínit naději věčného života. V poslední době kolem nás stále umírají starší lidé. Vidím, že odchod těch, kteří žijí a umírají s nadějí věčného života ve víře v Pána Ježíše Krista, je jiný, než lidí, kteří v Boha nevěří."

Jakou máte odpověď na hojně užívanou frázi: Kdyby Bůh byl, nemohl by dopustit takové zlo a lumpárny?

„To je těžká otázka. Myslím si, že lidé často neprávem Boha obviňují z mnohých bolestí a utrpení, které si působíme sami a navzájem. To jsou třeba ty hrozné rozvody manželství, důsledky zneužívání léků a drog, nebo i nepřátelství a války mezi národy a také různé hladomory apod. Nicméně jsou i věci, za které člověk nemůže. Třeba těžké nemoci, se kterými se rodí děti už na svět, ale i těžká onemocnění ve starším věku... atd. Zdá se mi, že mnohé otázky nám budou zodpovězeny teprve na věčnosti. Já jsem měl kupříkladu dva bratry, kteří zemřeli velmi mladí, jeden po úrazu ve 29 letech, druhý na rakovinu v 36 letech, oba měli své rodiny. A byli to skvělí lidé. První pracoval na šachtě, druhý byl svářeč... Někdy mám pocit, že je Pán Bůh měl tak rád, že je chtěl ušetřit ještě horších věcí, proto je odvolal tak brzy k sobě. Ale opravdu nevím..."

Jak vnímáte Velikonoční svátky?

„Jsou nádherné. A mají v sobě obrovskou dynamiku i napětí. Na Velký pátek si připomínáme utrpení a smrt našeho Spasitele na kříži na Golgotě. Vede nás to k vyznávání našich hříchů. A pak tu jsou jásavé tóny velikonoční neděle: Kristus vstal z mrtvých. Hrob je prázdný. Brána smrti je vylomena. Pro všechny existuje naděje spasení a věčného života. Myslím, že je to dobře všechno obsaženo v tom jediném verši Písma: Pán Ježíš Kristus „...byl vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění. /Řím. 4, 25/ A my proto můžeme zvolat to radostné a jásavé: haleluja, haleluja, amen."

Co lidem přejete (a co lidé přejí Vám)?

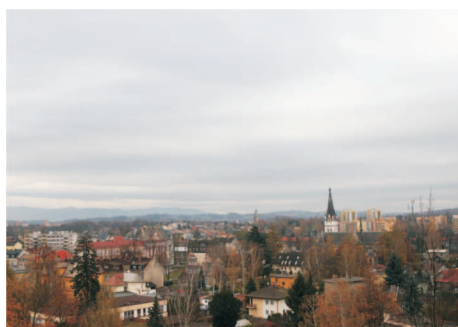
„Přeji všem čtenářům SeniorTipu, aby prožili pokojné, radostné a požehnané Velikonoce. Ve slůvku „požehnané" je obsaženo to duchovní, čím nás velikonoční evangelium o oběti a zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista může skutečně obohatit. Jinak - dnes se už příliš velikonoční pohlednice neposílají. Lidé komunikují přes počítače či mobilní telefony. Ale i tak jsem vždy vděčný za každé upřímné přání požehnaného prožití Velikonočních svátků."

Ptal se Jiří Muladi

Výlet za historií

Dnes se nevydáme na výlet po turistických značkách, ale za historií. Vydáme se do Těšína, a to jeho obou částí. Vlakem přijedeme do Českého Těšína a před nádražní budovou přejdeme přes silnici a kolem hotelu Piast po ulici Střelníční dojdeme až k řece Olze, která tvoří hranici mezi Českem a Polskem. Dříve zde stála celnice, dnes bez kontroly přejdeme do Polska, ale nezapomeňte si vzít sebou občanský průkaz, nebo pas.

Výhled z hradeb na Těšín

Za hranicí pokračujte rovně, ale již po ulici 3. Maja. Asi 200 m vedle pravého chodníku vedou schody k pomníku knížete Mieszka Těšínského, který byl nejstarším synem Vladislava I., opolského knížete a zakladatel těšínské linie Slezských Piastovců. Monumentální a okázalý pomník knížete Mieszka Těšínského je z roku 1931, autor Jan Raszka. Je to jedna z mnoha zajímavostí Ciezsyna - Těšína, kterému jsme se naučili říkat Polský Těšín. Teprve teď jej můžeme poznávat v celé jeho kráse, historii i současnosti.

Kníže Měšek I. Tešínský

Pak budeme pokračovat dál po ulici 3. Maja, až narazíme na ulici Pokoju, kterou protíná ulice Srebrna. Tou dojdeme na Rynek (náměstí). ►

Celému náměstí vévodí Radnice, uprostřed je pěkná kašna sv. Floriána. Celé náměstí je velmi pěkné a stojí za prohlídku. V okolí je i několik kostelů. Po prohlídce se vydáme ulicí Gleboka až k ulici Zamkowa, kde leží hlavní cíl naší dnešní procházky, Těšínský hrad.

Má-li Praha své Hradčany a má-li Brno svůj Špilberk, mělo by i hlavní město bývalého Těšínského knížectví mít svůj hrad. A je tomu tak. Jeho pozůstatky se nacházejí na Zámeckém vrchu na pravém břehu řeky Olše. Po mnohá staletí je hrad symbolem někdejší slávy a moci těšínských knížat. Osud sídla v tomto místě se začíná psát již ve 2. století př. n. l., avšak jako o hradisku se o něm hovoří až na přelomu 9. a 10. stol. Na přelomu 13. a 14. stol. je na místě slovanského hradiska vybudován piastovskými knížaty mohutný residenčně obranný hrad. Slávu a vzestup tohoto mohutného sídla, později renesančně upraveného, ukončila až třicetiletá válka.

Obdivovat současný hrad se můžete vydat kdykoliv. Areál je volně dostupný. Vstupuje se do něj přes průchod v jednom z křídel letního zámku, který byl v 19. stol. postaven na místě bývalého Dolního hradu. Horní hrad zaujímal vrcholovou plošinu Zámeckého kopce.

V současnosti zde již nenalezeme honosný gotický hrad. Zbytky nadzemních torz hradních budov byly srovnány se zemí ve 30. letech 19. stol. Z Horního hradu se zachovala jeho největší dominanta - Piastovská věž. Mohutná, vysoká kamenná stavba s podsebitím, s cimbuřím z režného zdiva, která v současnosti slouží jako rozhledna. Vstup na ni je zpoplatněn. Ale stejně krásný výhled na celý Těšín a na Beskydy je i z hradeb. Další, velmi cennou dochovanou stavbou v areálu Horního hradu je románská rotunda sv. Mikuláše. V poslední době byly odkryty základy někdejší hradní kuchyně s přilehlou okrouhlou baštou (věží) v severozápadní části hradu, rekonstruovanou až do úrovně patra. U všech těchto památek jsou informační tabule psané v polštině, angličtině i češtině. Celý areál je udržovaný, vládne zde klid a pohoda. V Těšíně jsme byli často, ale tuto památku jsme navštívili teprve vloni, díky naší zálibě v geocachingu.

Piastowska věž na hradě

Rotunda sv. Mikuláše na hradě

Při cestě zpět na nádraží, se zastavte na náměstí a prohlédněte si radnici v Českém Těšíně. ▼

O vybudování radnice bylo rozhodnuto již v roce 1923. U příležitosti otevření radnice se dne 14. dubna 1929 konala slavnost. Dopoledne byla zahájena slavnostní schůze zastupitelstva s pozvanými hosty. Po zahajovacím proslovu starosty Josefa Koždoně, byl zaslán pozdravný telegram prezidentu republiky Tomáši G. Masarykovi. Budova pak byla otevřena návštěvníkům k veřejné prohlídce.

Nová budova radnice (délka průčelí 54 m) se tak stala dominantou Radničního náměstí o délce 65 m a šířce 118 m. Tak bylo prostranství před radnicí rozhodnutím městského zastupitelstva ze dne 15. ledna 1929 přejmenováno.

Celá trasa výletu - tam i zpět - měří cca 5 km.

Text a foto: Daniela Prošková,
Městská organizace SD Ostrava

Historický kalendář Ostravska

Leden - březen

1. ledna 1992 byla zastavena těžba uhlí na Dole Jan Šverma v Mariánských Horách a zrušena výstavba Dolu Frenštát. Důl Frenštát byl původně projektován jako tzv. skupinový důl. Měl mít celkem pět závodů - Západ, Sever, Východ, Trojanovice a Kunčice. V polovině roku 1982 začalo hloubení jámy č. 4 projektovaného závodu Frenštát-západ a v březnu 1983 začalo v téže lokalitě hloubení jámy č. 5. Dokončena byla dosažením hloubky 1088 m. Obě jámy byly propojeny štolou na úrovni 590 metrů. První uhlí bylo z jámy č. 5 vyvezeno 12. 4. 1988. Pocházelo z hloubky 885 metrů, kde byla otevřena první uhelná sloj č. 36 z karvinského souvrství o mocnosti 3,1 metru. V r. 1991 se sice ještě pracovalo na průzkumných vrtech v okolí Frenštátu, stavební práce na samotném dole však byly zastaveny.

Letecký pohled na Důl Frenštát v roce 1990

20. ledna 1902 je datována znaková listina, kterou c. k. ministerstvo vnitra Mariánským Horám uděluje znak. Předcházela tomu změna názvu obce Z Čertovy Lhotky na Mariánské Hory, které bylo schváleno výnosem ministerstva vnitra v srpnu 1901. Do této koncepce modernizace a vytvoření ryze české obce zapadá i pojmenování ulic, schválené obecním výborem v roce 1901. Názvy ulic volené podle slavných osobností českého národa výrazně kontrastovaly se jmény ulic v Moravské Ostravě, která často připomínala představitele německé městské správy, německého průmyslu a příslušníky habsburské dynastie. Z tehdy přijatých třiceti jmen se v Mariánských Horách dodnes udržely názvy ulic Přemyslovců, Kollárova, Jablonského, Hynaisova, Pražákova, Mojžírovců, Václavská.

14. února 1967 v Ostravě zemřel architekt Jan Jírovec (narodil se 9. února 1901 v Plzni). Byl vrchním stavebním radou města Ostravy. Navrhl plány přestavby Národního domu (dnes Divadlo Jiřího Myrona) v letech 1939-1940. Po osvobození řídil stavební úpravy válkou zničených venkovských obcí na Opavsku a na Hlučínsku. Vyhrál také soutěž na Mauzoleum Rudé armády v Komenského sadech.

18. února 1327 je datována listina těšínského knížete Kazimíra, kterou potvrzuje, že přijal od českého krále Jana Lucemburského jako léno Těšínsko, mezi jehož příslušenstvím byl jmenován i hrad Ostrava. Tento akt byl mimořádně důležitý, neboť Ostravice přestala být státní hranicí a zůstala jen hranicí mezi dvěma lény české koruny.

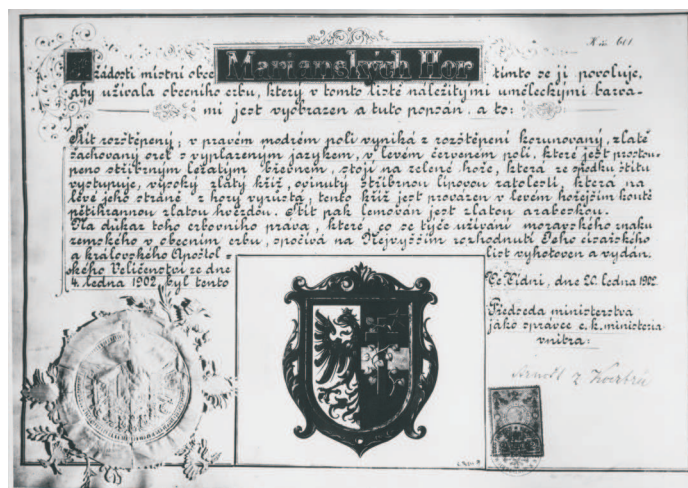
Hlavní nádraží Ostrava-Privoz – staré a nové přemostění kolejiště (1975)

7. března 1967 byla slavnostním výkopem zahájena výstavba nového areálu hlavního nádraží ČSD v Ostravě. Součástí areálu je i nádražní pošta, tehdy nejmodernější v republice. Projektanty byli brněnští architekti Lubomír Lacina a Vlasta Douša ze Státního ústavu dopravního projektování. Pošta i nádraží s působivě řešeným přednádražím jsou příkladem dozívajícího bruselského stylu.

12. března 1917 se v Dobroslavicích (okr. Opava) narodil univ. prof. Jindřich Mikeska (zemřel 16. 8. 2010 v Ostravě). Na Vysoké škole báňské přednášel obor aplikovaná matematika, podílel se na zřízení oboru systémové inženýrství. Po zřízení Ekonomické fakulty VŠB byl v roce 1977 jmenován jejím prvním, velmi úspěšným děkanem.

30. března 1917 bylo zastaveno stravování chudé školní mládeže v Moravské Ostravě. Bylo zavedeno před několika léty. Ranní polévka byla podávána bezplatně celkem 733 dětem a obědy pozůstávající z polévky a příkrmu celkem 459 dětem. Za tím účelem byly na čtyřech místech zřízeny jídelny. Důvodem zastavení této pomoci byl nedostatek mouky. Týdně ji bylo potřeba 58 kg.

PhDr. A. Barcuch, Archiv města Ostravy

Znaková listina vydaná pro Mariánské Hory

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Ohlédnutí za rokem 2016

Nejsem nostalgik, někdy však je vhodné se podívat zpět, co jsme „vyváděli“ v dávné či blízké minulosti. Dnes se stručně poohlédnu za rokem 2016.

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje si již v polovině roku 2015 - při plánování nadcházejícího roku - postavila ambiciózní plán celokrajských aktivit pro seniory, jako každý rok, z celého našeho kraje. Rozsah plánu byl limitován finančními prostředky, a již při jeho tvorbě bylo jasné, že ani v roce 2016 nebudou uspokojeni všichni zájemci o účast na vyhlášených akcích.

Připomeňme si ty nejvýznamnější:

Kdo jste se zúčastnili krajského sportovního přeboru, jistě mi dáte za pravdu, že i přes drobné organizační problémy se akce vydařila. Zásahu na tom mělo i příznivé počasí, takže zhruba 180 seniorských sportovců mohlo změřit své síly v seniorském víceboji nebo v turnaji RINGa.

Neméně úspěšné byly i další akce: Přehlídka kulturních dovedností seniorů, Poznáváme svůj kraj, Vlaky přátelství, Mezinárodní den seniorů a další akce, které pro seniory pořádaly i členské seniorské organizace.

I v roce 2016 jsme taktéž uspořádali kampaně Hledáme neaktivnější seniorské a proseniorské organizace a nový projekt Obec - město - miniregion seniorům nejpřívětivější.

Z předávání ocenění zástupcům měst, obcí a mikroregionu)

Pravidelným čtenářům SeniorTipu jistě nemusíme připomínat, kde informace o aktivitách krajské rady hledat. Ty ostatní odkazují na informace v pravém spodním rohu stránky/dvoustránky.

Zbývá poděkovat městům, která naše projekty podporovala: Bruntál, Havířov, Rýmařov a Frýdlant nad Ostravicí, dále státnímu podniku Povodí Odry, zejména však Moravskoslezskému kraji, který byl a snad i zůstane hlavním partnerem Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje.

Milan Fabián, bývalý předseda krajské rady

Volební konference KR seniorů MSK

V zasedací místnosti krajského zastupitelstva se uskutečnila v závěru loňského roku volební konference Krajské rady seniorů MSK. Konferenci zahájil předseda Krajské rady seniorů MSK Milan Fabián, který přivítal delegáty konference a hosty v čele s hejtnem Moravskoslezského kraje Ivo Vondrákem, předsedou Rady seniorů ČR Zdeňkem Pernesem a starostou města Orlová Tomášem Kučou.

Poté pozdravil přítomné právě hejtnem, který stručně popsal postavení seniorů v kraji a vyzdvihl jejich nezaměnitelnou roli pro zdárné soužití občanské společnosti, zejména seniorů a nejmladší generace. Předseda Rady seniorů ČR Zdeněk Pernes se pak ve svém příspěvku zabýval problematikou seniorů v naší republice. V další části svého vystoupení pak zhodnotil práci Krajské rady MSK v končícím funkčním období.

Ve volbách pak byla zvolena nová Krajská rada, v jejímž čele dnes stojí předseda Pavel Gluc z organizačního centra SENIORS. V diskusi pak delegáti informovali o práci svých klubů.

Povzbudivá slova si vyslechli delegáti z úst starosty města Orlová Tomáše Kuči, který mimo jiné zdůraznil, že na podporu dobré a prospěšné práce seniorských organizací a klubů seniorů musí města a obce umět najít ve svých rozpočtech finanční prostředky a další formy případné podpory. Závěrečné slovo patřilo odstupujícímu předsedovi Krajské rady Milanovi Fabiánovi, který poděkoval svým nejbližším spolupracovníkům za práci ve prospěch seniorů našeho kraje. (fa)

Moravskoslezského kraje

Malá, ale aktivní seniorská organizace

Na slavnostním shromáždění v Bruntále při příležitosti oslav MDS 1.10. 2016 byl náš Klub seniorů z Dolní Lutyně vyhodnocen jako nejaktivnější seniorská organizace. Proto bych chtěla členům časopisu SeniorTip náš klub blíže představit. Jsme malá, ale aktivní vesnická organizace. Snažíme se pro naše členy vytvořit příjemné prostředí, aby se cítili dobře v kolektivu mezi svými vrstevníky. Veškeré dění v klubu zabezpečuje výbor. Scházíme se dvakrát měsíčně na besedách a jiných zábavných programech - např. kvízy, soutěže, povídky, anekdoty, zpěvanky, scénky, zajímavosti i organizační záležitosti.

Zajímavé byly besedy s nevidomou paní z Karviné, beseda se starostou obce a místním policistou, nebo lázeňským bylinkářem. Oslavily jsme MDŽ s vlastním programem - humorná scénka, tanečky a zpěv písní. Pěkná byla i oslava Dne matek, vystoupily místní Berušky, pan Student nám zahrál pro radost a hudebně doprovázel komickou hru "Najdi věc v tašce a ustroj se". V prosinci proběhlo setkání s Mikulášem a vánoční besídka s vlastním programem, předvedli jsme humornou scénku, zpívali koledy a vánoční písně.

Kromě těchto aktivit se naši členové zúčastnili kulturních, společenských a poznávacích akcí. Zhlédli tři divadelní představení - muzikál Fantom Londýna, operetu Ples v opeře a muzikál Edith a Marlen v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě. Pořádali jsme ples seniorů s bohatou tombolou a vystoupením tanečního páru z naší obce. Při vítání jara vystoupil náš dětský taneční soubor Berušky.

V listopadu se konaly oblíbené tradiční vepřové hody, v programu vystoupil taneční soubor seniorek KMIT z Orlové.

V oblibě jsou také poznávací zájezdy. V květnu jsme se zúčastnili folklorních tradičních slavností Jízda králů ve Vlčnově. Navštívili jsme moc pěkný zámek ve Frýdku. Zdařilá byla i exkurze v Marlece, kde jsme se seznámili s výrobou cukrářských dobrot a ochutnávkou jejich výborných výrobků. V rámci spolupráce s Klubem seniorů v Bohumíně se naše členky zúčastnily akcí: onkologická přednáška, zájezd do svíčkárny v Olomouci i seniorských her. Bohumínští senioři navštívili naše taneční večírky. Naše besedy a hlavně večírky by se neobešly bez dobré domácí kuchyně a vynikajících koláčů, které naše ženy vždy napekly.

Veškerá rozmanitá činnost klubu je zdokumentována v naší kronice. Závěrem přejeme Krajské radě seniorů a všem seniorským organizacím pevné zdraví, mnoho štěstí a úspěchů v náročné práci.

Lydie Červencová, Klub seniorů Dolní Lutyně

Co pro vás připravuje krajská rada seniorů MSK na rok 2017:

- relaxační pobyty v Piešťanech a garantovanou dovolenou ve Španělsku
- zapojení do slevového systému SENIOR PAS
- sportovní olympiádu nebo sportovní hry seniorů
- krajský přebor branné všestrannosti
- soutěž „Babička Moravskoslezského kraje“
- tradiční akce „Poznááme svůj kraj“
- přehlídku uměleckých dovedností
- přípravu laických lektorů klubů a obcí k problematice bezpečnosti seniorů
- vlaky přátelství (Slovensko)
- projekt „Hledáme nejaktivnější seniorské a proseniorské organizace“
- kampaň „Město - obec - miniregion seniorům nejprívětivější“
- setkání seniorů u příležitosti Mezinárodního dne seniorů

Bližší informace o jednotlivých aktivitách najdete v dalších číslech SeniorTipu a na webových stránkách Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje www.ms-seniors.cz

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK
www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava
tel: 721 515 012 E-mail: info-krs@ms-seniors.cz

PROCHÁZKA OSTRAVOU

... pokračování ze str. 1

V dobových zprávách se objevují zmínky i o mecenáších z Polska; údajně se podíleli hrabě Zamojski, který podporoval vzdělávací spolky, nebo hrabě Tarnowski, takto velvyslanec Rakousko-Uherska v USA. Významnou roli sehrálo město Krakov. Nejenže z tamních zbořených domů zpod Wawelu byl symbolicky na ostravskou stavbu dovezen stavební materiál, ale pouto s Krakovem představoval i samotný stavitel Polského domu Stanislaw Bandrowski, který mj. obdivoval práce renomovaného krakovského architekta Teodora Talowskiego. A propojenost významných mužů se odehrávala i v Ostravě. Dr. Seidl využil Bandrowského služeb také pro výstavbu nájemního domu na stavební parcele přímo proti Polskému domu. Dům, tzv. lázně Žofinka, kde měl svůj luxusní byt nejen majitel, ale nad poměry vybavené bydlení i architekt Bandrowski, byl v roce 1981 zbořen a ustoupil přístavbě nového celku Janáčkovy konzervatoře.

Detail vsazených kamenných fragmentů z krakovských historických domů

Polský stánek pro kulturu a vzdělávání se usadil na nepříliš vábném místě, blízko dobytčího trhu a Frýdlantské dráhy. Stavba pokračovala velmi rychle. Od chvíle, kdy na budoucí staveniště přijela v létě 1899 polská delegace, aby akci podpořila, uplynulo něco přes rok - a dům se slavnostně otevřel.

20. a 21. srpna. 1900 proběhla se slovy chvály na adresu stavby i architekta kolaudace.

8. září se v kostele sv. Václava konala mše a následující den se vydal slavnostní průvod s polskou reprezentací k domu, aby se po jeho vysvěcení a proslovech přítomní radovali z úžasného díla. Tak je to aspoň vidět na dobové fotografii a v člancích místního dobového polského tisku.

Zajímavá je z několika pohledů osoba architekta Polského domu. S. Bandrowski se dobře orientoval v dobové módní architektuře. Na jeho stavbě najdeme prvky historizující, tj. neorenesanční, neobarokní, klasicizující a secesní. Zábradlí, dveře, dekorativní kovová síť na kupoli pak vykazují zásady delikátního řemesla v duchu art and crafts... Připomíná se vzor profesora architektury v Krakově Teodora Talowského nebo Lvovského architekta Juliana Zachariewiczze. Z celkové hmoty i dekorativních prvků na plášti nebo v interiéru můžeme vyčíst zvláštní seskupení, módní stylovou všehochuť i historizující sentiment. Jako by stavba svým mnohoznačným nebo dokonce rozporuplným vzhledem předpovídala paradoxy a těžkosti, které ji postihnou. Už v průběhu budování se kupily finanční problémy a stupňovaly se i v následném provozu. Neslavný byl i osud architekta, který se ve skutečnosti jmenoval Stefan Badowski. Měl totiž kořeny v Rusku a jméno si změnil, aby se vyhnul vojenské povinnosti. V roce 1901 ho dostihla žaloba za zpronevěru a machinaci s účty. Žaloval jej jeho bývalý dobrodinec dr. Seidl! Obvinění se neprokázala a soud v Novém Jičíně Bandrowského-Badowského osvobodil. Tisk ho však nenechal na pokoji a ventiloval zkazky o jeho údajných milostných avantýrách. Jaký kontrast se slávou domu, když byl uveden do života! V některých úvahách dodnes figuruje jako perla secese... Na ni vskutku upomíná jak velký bohatě zdobený sál a vnitřní trojramenné schodiště, tak kovová síť na nárožní věži objektu, která se podobá završení Pavilónu secese ve Vídni. Polskou národnostní notu zdůrazňuje sochařská výzdoba štítu hlavního průčelí. Dnes zavržený Polský dům působí jako opuštěný a umírající solitér, asanovaný v 80. letech a s nevhodnou přístavbou hotelové části z 90. let minulého století. Bylo by zajímavé zjistit, jak - vzhledem k původnímu poslání - vnímají osud Polského domu Poláci v dnešní Ostravě.

Marie Šťastná

Knihovna města Ostravy

ul. 28. října 2, Ostrava 1

Co nabízí Knihovna města Ostravy seniorům?

Nejčastěji uživatelé vědí o 50% slevě u registračního poplatku od chvíle odchodu do důchodu (starobního, invalidního) do 70 let věku, pak lze užívat služeb knihovny zdarma. Pro seniory je pořádáno PC školení zdarma a také existuje velká nabídka vzdělávacích a kulturních akcí napříč celou KMO.

Možná ale nemáte informace o existenci tzv. klubů Generace, které sdružují zájemce o aktivní využití volného času v knihovně. Tyto kluby pracují tam, kde se lidé chtějí účastnit programu, či ho sami ovlivňovat a tvořit. Jde o klub v pobočce v Michálkovicích (besedy cestovatelů, regionálních osobností, komentované procházky s návštěvami památek a knihoven okolí Ostravy, společné návštěvy výstav), Dámský čtenářský klub v pobočce v Kunčičkách jako mezigenerační setkávání se zaměřením na doporučování literatury, ozvláštněný tvůrčími dílnami a zachycováním vzpomínek starousedlic.

Pobočka na Závodní ul. v Jubilejní kolonii využívá nadšení starousedlíků a pořádá besedy obvykle právě v jejich podání. Spolupracuje s mladým dobrovolníkem, pořádá komentované vycházky, část klubu se stala členy Zkrášlovacího spolku Jihan. Čtenářská setkávání nad knihami a další besedy jsou časté v mnoha dalších pobočkách - na Fifejdách, ve Vítkovicích, v Porubě na Opavské, Podroužkově, Vietnamské, Svinově, také v Muglinově a příležitostně v dalších místech. Ve Vítkovicích je zavedená mezigenerační spolupráce s dětskými knihovnickými kluby Sovičky a Bookovka. Ve Vítkovicích a Výškovcích organizují Virtuální U3V, zúčastnili se také projektu Paměť Ostravy. Projekt Paměť Ostravy je zaměřený na konkrétní sběratelskou spolupráci s lidmi nad 50 let (a nejen s nimi). O něm a o mnoha dalších aktivitách KMO si povíme zase příště.

Jarmila Burešová, KMO

Jsme knihovna pro všechny!

Jiřina Šiklová, česká novinářka a socioložka, má pravdu, když tvrdí: „Hezké chvíle a zážitky jsou taková geriatrika - léky proti stárnutí. Jenomže se nedostanou na předpis v žádné lékárně.“ Přijďte si pro ně k nám, do knihovny.

V Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě na Prokešově náměstí si na své může přijít každý, bez rozdílu věku, a dokonce ani nemusí být členem knihovny. A jak je to možné? Následující řádky vám napoví.

Knihovníci se právě účastní projektu „Knihnice pre vzdelávanie 50 plus“, jehož tématem je aktivní stárnutí. V současnosti sbírají zkušenosti u partnerských knihoven v Košicích a Miškolci, kde mají dlouholeté zkušenosti v této oblasti. Od září bude knihovna vytvářet novou klubovou činnost i ve svých prostorách. Půjde o tematické vzdělávací cykly na zajímavá témata. V plánu je např. Klub regionální historie, Klub informačních technologií, Klub zdravého životního stylu (včetně pohybových aktivit) a další. V současnosti probíhá dotazníkový průzkum na vhodné zaměření klubů, kterého se můžete rovněž zúčastnit (odkaz najdete na www.svkos.cz nebo v tištěné podobě přímo v knihovně).

Již nyní je ale možné navštívit Deskohraní, což je odpoledne deskových her pro účastníky všech generací, které probíhá každé poslední úterý v měsíci.

**Setkání dvou autorek -
Nela Rywíková a Eva Kotarbová**

Novinkou jsou rovněž Knihovnické středy, cyklus zajímavých přednášek, setkání s inspirativními lidmi a literární čtení známých autorů. Konají se nejméně jednou měsíčně, vždy ve středu odpoledne ve studovně knihovny. O naší historii přednáší v průběhu celého roku Marek Zágory, v květnu bude povídat o své pěší cestě Evropou Patrik Kotrba, o automobilových závodech a fotografování pohovoří v červnu Martin Straka.

Přednáška Marka Zágory

A jak jsou spokojeni naši návštěvníci? Zeptali jsme se jich:

Paní Helena, 65 let: Nejsem registrovaným čtenářem vědecké knihovny, přednášky ale navštěvuji ráda. Baví mě hlavně historie a přednášky o cestování, také mám ráda setkání s autory.

Přednáška o Islandu

Pan Josef, 67 let: Odpolední program knihovny jsem ještě nenavštívil, ale těším se na besedu a setkání s autorem A. Vašíčkem. Každý den mám ale takový rituál - chodím si do knihovny přečíst čerstvé noviny, dám si kávičku a popovídám s knihovnicemi. S postupujícím věkem slábne mnohým z nás také zrak a sluch, ale ani takto nejsou návštěvníci knihovny v nabídce služeb omezeni. Kromě využívání běžných služeb si mohou čtenáři se zrakovým handicapem v oddělení speciálních fondů vypůjčit knihy v Braillově písmu, audioknihy nebo také nově speciální hry určené přímo pro nevidomé a slabozraké, například Scrabble.

Křest audioknihy ve studovně

Uživatelé se sluchovým postižením si pak mohou vypůjčit filmy na DVD s titulky pro neslyšící. Ve všech odděleních knihovny jsou nainstalované smyčky, které umožňují lepší komunikaci mezi knihovníky a sluchově znevýhodněnými návštěvníky.

**Vernisáž výstavy kreseb
Milana Linharta**

Knihovna také vydala již dvě vlastní audioknihy z pera autorů píšících o regionu (Dědictví od Evy Tvrde a Dům číslo 6 od Nely Rywíkové), které dostává zdarma každý zrakově handicapovaný čtenář. V knihovně probíhají rovněž speciální výstavy pro zdravotně znevýhodněné, například hmatová výstava, fotografická výstava o vadách zraku, do konce ledna zde byla výstava kreseb autora se zrakovým handicapem Milana Linharta.

O všech akcích knihovna pravidelně informuje na svých webových stránkách www.svkos.cz, v měsíčníku Program, Zpravodaji Centrum a dalších. Rovněž je možné se přihlásit k odběru elektronického zpravodaje. Samozřejmostí je bezplatný přístup na internet.

Registrace čtenáře na 6 měsíců stojí 100 Kč, senioři od 70 let však mají registraci zcela zdarma!

Adresa knihovny:
Prokešovo nám. 1802/9,
Moravská Ostrava, 702 00
Telefon: 596 118 881
Otevírací doba: Po-pá 9 - 19 hod.
Sobota: 8:30 - 12 hod.

MEZIGENERAČNÍ DIALOG

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.- 9. ročníků ZŠ v Ostravě; v roce

2012 např. na téma „**Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?**“ a v roce 2013 na téma „**Mezigenerační dialog**“. Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přibližujeme. Do dalšího milého vzpomínání o prarodičích se teď s námi přeneste...

Životní příběh mojí babičky

„Když potkáš na ulici nějakého člověka, je jedno, zda ho znáš či neznáš, jestli vypadá tak nebo onak, nebo o něm víš, že ti určitě neodpoví, důležitější je vždy slušně pozdravit!“

Tak přesně tuto větu už od malička slyším a doufám, že ještě dlouho slyšovat budu od mojí milované babičky Věrky. Jakmile jsem se dozvěděla o této soutěži a možném tématu, nenapadl mě nikdo jiný, než právě ona. Neznám jiného člověka, který prožil za svůj život tolik trable a zlých věcí, které zakusila ona.

Moje babička se jmenuje Věra a je jí skoro sedmdesát. Narodila se v Ostravě - Radvanicích, kde též strávila své mládí. Ale už v tak útlém věku ji postihla velká rána. Při příležitosti nějaké rodinné oslavy viděla umírat nejmilovanějšího člověka, kterého tehdy měla, svého tatínka. Dostal infarkt, právě když se babičce něco pokoušel říct. Už nikdy se nedozvíme, co měl tenkrát na srdci.

Neunesl to ani její bratr Karel, který změnil úplně názor na svět a začal dělat věci, které nebyly v souladu se zákonem. Kradl a nakonec skončil ve vězení, od té doby s ním ztratila kontakt. Dodnes neví, jestli ještě žije nebo co se s ním děje. Později přišla i o maminku Andělu, která se s další babiččinou sestrou Vlastou někde odstěhovala. Jelikož byla babička plnoletá, bylo na ní, aby si zařídila svůj vlastní život. Neměla rodinu, chyběly jí peníze, aby se něčemu pořádnému vyučila. Sice začínala jako kadeřnice, ale jelikož později otěhotněla, musela školy nechat.

Tehdy se ale objevil někdo, kdo se o babičku začal zajímat. Měl jí rád a dokázal jí splnit vše, co jí na očích viděl. Jmenoval stejně jako její bratr - Karel. Zamilovala se do něj a zanedlouho se vzali. Spolu měli dva syny, Zdeňka a Petra. Pak ale to pěkně skončilo. Jak člověk, který někoho miluje, dokáže udělat tak strašnou věc? Tím myslím nevěru, následný rozvod a to nejhorší ultimátum: „Vyber si jednoho syna, se kterým okamžitě odejdeš!“

I když já samotná ještě žádné děti nemám, už nyní je to pro mě nepředstavitelná věc, vzdát se dítěte! Jenže babička neměla na vybranou. Mladší Petr měl úraz a potřeboval darovat kost do ruky, aby s ní mohl ještě v životě pohybovat. Babička se obětovala a kost ze své nohy mu darovala. Jelikož to bylo časově náročné, odešla s Petrem. Co je se Zdeňkem, neví dodnes.

Babička zůstala opět sama jen s nemocným Petrem, o kterého se musela postarat. Do toho přichází velice nepříjemná doba pro Československý stát, ruská okupace a nástup normalizace. Pak se na ni usmálo štěstí. Při jedné procházce radvanickým parkem potkáva sportovce, který ji něčím nesmírně oslnil. Seznamují se, společně tráví volný čas. Tomuto muži nevadí ani její syn a v pohodě ho přijímá. Vzniká mezi nimi velmi silné pouto lásky. Následuje babiččina již druhá svatba a tentokrát poslední. Konečně našla muže svého života, mého dědu Bertu, nejstaršího z osmi sourozenců, úspěšného judistu pocházejícího z východního Slovenska, ale s maďarskou národností.

V roce 1975 se jim narodila moje maminka Valérie a o rok a půl později strejda David. Vedou v celku spokojený život. Říkám v celku, protože nevím, jak se v takové době mohl žít spokojený život. Když to porovnám s dobou dnešní, vůbec nic se nesmělo. Vycestovat ze země, nakupovat v zahraničí, podnikat, projevit vlastní názor nebo se svobodně rozhodnout... Případá mi to jako ve vězení. Nad vším veleli komunisté. Ale jim to asi vyhovovalo. Usuzuji podle toho, jaké názory má dosud děda. Neustále komunisty vychvaluje a říká, jaké to za nich bylo úžasné. Nevím sice, co je na tom pravdy, ale maminka říká, že se špatně neměli. Měli auto, zařízený byt, stálou práci a jezdili na dovolené. Sice byla na všechno velmi dlouhá čekací doba a malý výběr, ale jim to prý vyhovovalo. Víím, že tato doba není nejlehčí, lidé se nemají nejlépe, ale je to určitě lepší než tenkrát, alespoň v některých ohledech.

Posledním babiččíným dítětem byla dcera Kateřina. Ale ta bohužel dlouho nežila, neboť již ve třech letech ji srazilo auto a ona na následky vážných zranění tragicky zemřela. Toto byla úplně poslední kapka. Babička se zhroutila a na nějaký čas musela být hospitalizována v opavské léčebně. Nedívím se, já už bych se zhroutila dávno, nechápu, jak může být stále tak silná.

Před dvaceti lety si splnili svůj sen, koupili si dům. Byl ve špatném stavu, k tomu zemědělské budovy a obrovské pozemky. Už dvacet let do toho vrážejí mnoho financí, práce a úsilí. Vzáli si hypotéku a doteď se nemohou vyhrabat ze všech dluhů. Nejsou již nejmladší a sami na to nestačí. I když se všichni snažíme babičce a dědovi pomáhat, nějak se už neheme z místa. Ale i tak, to, co oni za těch 20 let dokázali vytvořit z té zříceniny, co si pořídili, klobouk dolů!

Za tohle všechno, za celý ten babiččín život, za všechno, co prožila, co si musela vytrpět, ztráty, kterým musela čelit, ji strašně moc obdivuji. Nechápu jak mohla být tak statečná. Moc jí mám ráda, a doufám, že tu s námi bude co nejdéle. Budu se jí snažit pomoci, aby to měla co nejjednodušší.

Babi, děkuji, že jsi!

Hana Šťastná
ZŠ I. Sekaniny, Ostrava - Poruba

Jak na sepsání závěti nebo vydědění aneb Odpovědi na nejčastější otázky ohledně dědictví

Mít v pořádku majetek je důležité v každém věku. Obzvláště s přibývajícím věkem pak chtějí mít lidé jasno v tom, co se s jejich těžce nabytým jměním bude dít po jejich smrti. K tomu, aby dědické řízení proběhlo v pořádku, je však třeba znát řadu informací. Pravidlům podléhá sepsání závěti i samotné odkazování majetku. V následujícím článku vám proto přinášíme odpovědi na nejčastější otázky týkající se dědictví. Odpovídá advokát Jan Mandát, který klientům společnosti Senior Safe radí v oblasti práva.

Jak vyplývá z dat společnosti Senior Safe, lidé v důchodovém věku se problematikou dědictví zabývají často, ve většině případů si ale se zajištěním všech náležitostí neví rady a obrací se na odbornou pomoc. „Senioři, kteří se na nás obrací, vyžadují právní pomoc ve 22% případů. Nejčastěji se ptají na to, jak správně sepsat závěť, jaké jsou možnosti rozdělení majetku mezi dědice, nebo na možnosti vydědění,“ uvádí Tomáš Kunc ze společnosti Senior Safe.

Otázka č. 1: Jak správně sepsat závěť?

Možností, jak sepsat závěť je hned několik. Nejjednodušší je sepsat ji ručně nebo v jiné písemné podobě, pořízena může být také u notáře formou veřejné listiny. V každém případě ale musí závěť obsahovat několik nezbytných náležitostí, bez kterých nebude uznána za platnou. Opatřena tak musí být přesným datem sepsání a vlastnoručním podpisem. V případě, že pořizovatel nesepeší závěť vlastní rukou, musejí být při podpisu přítomni dva svědci, kteří potvrdí, že podepisující jednal z vlastní vůle. „Další možností je uzavření dědické smlouvy, kdy se dědictví vyřeší mezi zůstavitelem a dědici již dopředu pro případ úmrtí,“ říká advokát Jan Mandát.

Otázka č. 2: Kdy závěť sepsat?

Ideální dobu, kdy je nejvhodnější závěť sepsat, není jednoduché stanovit. Záleží na aktuální životní situaci i zdraví jedince. „Ten kdo si chce závěť pořídit, by měl být dostatečně přesvědčen o správnosti svého rozhodnutí a též by měl získat všechny potřebné informace,“ radí Jan Mandát. Pořizovatel si musí například uvědomit to, že do dokumentu smí uvádět pouze svůj majetek. Společnou závěť manželů tak není možné uzavřít, každý z partnerů je totiž oprávněn nakládat pouze se svým dílem vlastnictví. „Obzvláště pro seniory je pak důležité uvědomit si to, že je sepsání závěti k ničemu nezavazuje. Se svým majetkem mohou i nadále libovolně nakládat. V případě, že se senior rozhodne něco ze svého vlastnictví prodat nebo darovat, může tak beze strachu učinit,“ říká Tomáš Kunc.

Otázka č. 3: Je možné závěť změnit?

I po sepsání závěti má senior právo své rozhodnutí změnit. V případě, že ji sepsal vlastní rukou, ji může jednoduše roztrhat. Pokud nemá dokument u sebe, uchýlí se k sepsání odvolání, které může být, stejně jako závěť, napsáno vlastní rukou, v jiné písemné podobě nebo sepsáno u notáře. V případě úmrtí pak vždy platí, že nová závěť ruší tu dřívější, proto je nezbytné každou závěť opatřit datem. „Senior může z jakýchkoliv důvodů závěť neseptat, v takovém případě nastává dědictví ze zákona,“ dodává Mandát.

Otázka č. 4: Koho je možné do závěti zahrnout?

Také v samotném rozdělování majetku má senior v podstatě volnou ruku. Do závěti může zahrnout kohokoliv i mimo rodinu. Na paměti ale musí mít existenci takzvaného neopomenutelného dědictví. „Nepominutelnými dědici jsou děti zůstavitele, popřípadě jejich potomci. Nezletilý dědic má právo dostat alespoň tolik, kolik činí tři čtvrtiny jeho zákonného dědického podílu, zletilý dědic má pak právo na čtvrtinu svého zákonného dědického podílu,“ vysvětluje Mandát. V případě, že si senior nepřeje, aby měl zákonný dědic na majetek právo, musí přistoupit k vydědění. K tomu ovšem může dojít pouze ze zákonných důvodů. Mezi ty patří například situace, kdy dědic zůstaviteli neposkytl potřebnou pomoc v nouzi, neprojevuje o něj opravdový zájem, byl odsouzen za trestný čin spáchaný za okolností svědčících o jeho zvrhlé povaze, nebo pokud vede trvale nezřízený život.

Otázka č. 5: Jaké poplatky očekávat?

S vyřízením dědictví se samozřejmě pojí i určité poplatky. Samotné sepsání závěti je zpoplatněno pouze v případě vyhledání notářské pomoci. Jednotná výše poplatku za sepsání závěti, listiny o vydědění nebo odvolání těchto listin je 1500 Kč. Notáři ale nabízejí i další služby, mezi které patří i uschování závěti, které vyjde na 800 Kč. Další poplatky jsou poté spojeny se samotným dědickým řízením. To je stanoveno dle výše majetku. Při hodnotě majetku 100 000 Kč činí poplatek 2 % z částky, při objemu 100 000 až 500 000 Kč je to 1,2 %. Procentní sazba tedy klesá se zvyšující se částkou majetku. „Na odměně notáři se dědicové podílejí v poměru majetku, který zdědili. Pokud někdo například odmítne dědictví, odměnu pochopitelně nehradí,“ dodává Mandát.

Jan Mandát, Tomáš Kunc, společnost Senior Safe

Telefonická asistenční služba Senior Safe je svým zaměřením unikátní. Společnost založili mladí lidé nespokojení s prostředím a současnou situací seniorů v České republice s cílem přinést občanům starším padesáti let, kteří jsou často terčem násilí, podvodů a nekalých praktik obchodníků, bezpečnost, kvalitní služby, jednoduchost, pohodlí a dostatek informací. Společnost, která je držitelem ochranné známky, v současné době spolupracuje s osvědčenými dodavateli z různých oborů. Seniorům se snaží zprostředkovat seriózní a slušné jednání řemeslníků i odborné právní či finanční poradenství.
více na : www.seniorsafe.cz

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z.s. za přispění grantu Statutárního města Ostravy, Městského obv. Moravská Ostrava a Přívoz, Statutárního města Havířov a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Neprodejně. Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČO 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Překvapivá dovolená, aneb Vietnam nejsou jen tržnice

Vietnam je příkladem úspěšného rozvoje. Proces komplexní reformy, která byla zahájena v roce 1986, zcela změnil Vietnam z jedné z nejchudších zemí světa na zemi se středně nižšími příjmy.

Dnes je Vietnam jednou ze zemí, které patří do skupiny předních světových vývozců rýže, kávy, kešu, pepře, kvalitních mořských plodů, ale i uměleckého zboží, mobilů a počítačů. Na druhé straně má

Vietnam velkou poptávku po dovozu technologií, strojů a surovin pro výrobu i na export...

Možná si ani neuvědomujeme, že Vietnam se svými 92 miliony obyvatel je významným trhem. Česká republika je jedním z jeho nejdůležitějších obchodních partnerů ve střední a východní Evropě. Tyto skutečnosti, ale především bohatá historie a kultura Vietnamu, zláskaly sympatickou poslankyni Parlamentu ČR (před pár lety i úspěšnou primátorku města Havířova), **PaedDr. Miladu Halíkovou** k tomu, aby si svou dovolenou naplánovala právě tam. Cestovka, která vše zajistila, se v Praze našla poměrně snadno, a tak se skupinkou turistů odletěla za novými zážitky. Právě o této cestě jsem si s paní poslankyní ráda popovídala a povídání to bylo opravdu zajímavé.

"Vietnam je země kontrastů. Lidé jsou tam skromní a hodně pracovití, takže si ušetří třeba na motorku. Na nich se ve městech dopravují statisíce lidí a veškeré zboží. Aut, zejména osobních, je tam zatím pomálu. Museli jsme

si také přepočítávat peníze a byli jsme i s Vietnamci rázem skutečnými milionáři. Platí se tam dongy a 1 Kč je 1000 dongů, takže tisícovka dongů je vlastně našich 10 Kč. Vstup do muzea obnáší 15000 dongů, dobrý oběd i s pitím pořídíte za 50 000 dongů. Samozřejmě, že jsou i dražší restaurace s nabídkou různých specialit," říká paní Halíková a pokračuje.

„Mám ráda historii, a tak mne nejvíce zajímaly památky nejen v hlavním městě - ve staré či vládní čtvrti, ale také ve městech Hoi An u tzv. Voňavé řeky. Nebo bývalé císařské paláce a citadely v Hue.

Památky tzv. čamské kultury ze 4. - 8. století je možné vidět ve městě Nha Trang, ale především v džungli v My Son-místě, kde z původních 68 chrámů zbylo po bombardování Ame-

ričany ve Vietnamské válce v polovině minulého století pouhých 20 posvátných staveb. A vedle nich smutek budící sutiny a krátery po bombách. Nad Nha Trang se týčí obrovská socha bílého Budhy, ale turisté mnohdy více spěchají na několikakilometrové pláže bílého písku, kde nedaleko úžasně staré kultury vyrostly obrovské komplexy mezinárodních hotelů.

Velice nás zaujala Sapa. Je to horské středisko v severozápadním Vietnamu, ležící ve výšce 1.600 m, s výhledem na okolní "třítisícovky", kde jsou hranice s Čínou. Na jednu třítisícovou horu Vietnamci vybudovali moderní kabinkovou lanovku, na vrcholu obdivujeme nejen pohledy do údolí, ale také starobylý buddhistický chrám. Na svazích kopců se mi moc líbila pečlivě obdělávaná políčka se zeleninou nebo rýží. V údolích žije více než 50 menšin, které si udržují svoje zvyky i kroje, výšivky či výrobky. Bohužel také v Sapě vyrůstají obrovské hotelové komplexy, což rozhodně nesvědčí přírodě, která je zde překrásná.

Vietnam mne mile překvapil tím, jak se jeho lidé starají o vzdělání. Školství je věnována velká pozornost. Ve městech, ale i v malých vesničkách jsou pěkné a z dálky dobře viditelné školy. Tyto budovy s červenými střechami patří k nejhezčím. Děti jsou dnes vychovávány tak, aby celý národ byl vzdělaný. Pokud vím, také u nás děti Vietnamců, které se narodily přistěhovalým rodičům, jsou ve třídách našich škol premianty. Vietnam jsme projeli od hor, kde jsou hranice s Čínou, až po Saigon - dnes Ho Či Minovo město. Plavili jsme se také po deltě Mekongu. Poprvé jsem na vlastní oči viděla takový unikát, jako je trh na vodě. Desítky plavidel různého vzhledu vezou své majitele s přebytky z políček, která jsme obdivovali na horských úbočích. Větší lodě zásobují hotely, tržnice.

Většina Vietnamců se tváří velmi přátelsky, mají turisty v oblibě. Dobře vědí, že jim přinášejí tolik potřebné peníze. Co říci k ubytování? Nejednalo se sice o žádné mnohahvězdičkové hotely, ale všude bylo vzorně čisto, v pokojích byly konvice na vaření čaje, kávy, cukr, balená voda. V koupelně hygienicky zabalené nezbytnosti jako je kartáček na zuby, hřeben, jednorázový holicí strojek.

A co jsme jedli? Třeba masové závitky v rýžovém papíru, rýži, mleté maso, které se peče či smaží, nebo také krevety. A všude spousta zeleniny a vynikajícího ovoce, které ani neumím všechno pojmenovat. Rozhodně to bylo dobré.

Abych mohl popsat větší množství památek, bylo by potřeba mnohem více stránek novin. Člověk zde prostě

"zírá" - a věru má na co. Tak třeba na operní dům v Saigonu, na muzea, plná památek, včetně ostatků Budhy, na tržnice, stavby staré mnoho tisíc let, na 37metrový vlajkový stožár ve městě Hue, na tamější dvoumetrové hradby táhnoucí se 10 km, nebo japonský krytý most ve městě Hoi An, obřadní síně, staré kupecké domy. Na krásné 6 km dlouhé pláže Nha Trangu, čamské věže ze 7. - 12.

století, na okolí města se 71 ostrovů nebo fontán s hudbou a světly. V My Sonu - v posvátném městě ze 4. století, lze obdivovat chrámy z pálených cihel, o kterých se dodnes neví, jak byly spojovány... V centru delty Mekongu zaujalo město Can Tho s 330 tis. obyvateli, kde se nachází velká botanická zahrada, plovoucí trhy, ale i mnoho dalších, pro nás nevídaných věcí. A určitě nezapomenutelná je plavba zátokou Halong - Dračí zátokou i koupání v teplém moři.

Celá dovolená byla náročná, ale skvělá, prostě taková, na kterou se hned tak nezapomíná. Odhalila mi také skutečný život velice pracovitých lidí, které u nás známe většinou jen z obchodování, třeba v tržnicích."

S Miladou Halíkovou si povídala Hana Kuchařová

Ze života klubů

STŘÍPKY

V prosincovém čísle jsme přinesli zprávu, že nejlepším klubem seniorů v rámci ankety „Senior roku“ vyhlášené městem Ostrava byl Klub seniorů Nová Bělá. V současné době klub vede paní Hana Kokešová. Jejich aktivity jsou velmi rozmanité a z jedné zdařilé akce klubu je zde ještě malá "ochutnávka".

Vánoční výstava

Členové ZO Nová Bělá, při Městské organizaci svazu důchodců Ostrava, uspořádali spolu s členkami ZO Českého svazu žen v Nové Bělé v prosinci výstavku s podtitulem „Barevné, šťastné a veselé vánoce“.

Zástupci městské org., přijali pozvání a zajeli se podívat do Domu s pečovatelskou službou Bělásek, kde se akce konala. Už při vstupu na nás dýchlá vánoční atmosféra.

Sál provoněný vůní upečených a nazdobených perníčků, nazdobené vánoční stromečky a opravdu velký námět pro výzdobu našich domovů. Mohli jsme nechat oči na netradičních vánočních ozdobách, zhotovených z paličkových krajek, dřeva, překližky, papírů, drátků, perliček, ale i z recyklovaného materiálu. Bylo se opravdu na co dívat. Nejvděčnějšími návštěvníky jsou vždy děti. Jejich rozzářené oči, radostné očekávání vánoc vyloudilo úsměv na tvářích i nás starších. Pokochali jsme se touto vánoční atmosférou a výborně naladili na čas adventní. Součástí této vánoční výstavy bylo i vystoupení dětí z místní mateřské školky a Novobělských babiček. Není divu, že primátor města Ostravy, Ing. Tomáš Macura MBA, udělil této zájmové organizaci v Nové Bělé, titul Klub seniorů roku 2016. Za svou práci a aktivitu si to plně zaslouží.

Ing. Daniela Prošková, MO SDČR Ostrava

Aktivity a služby SPCCH

Na základě výzvy k připojení se do KCS Ostrava se na jednání vedoucích klubů přišli podívat zástupci SPCCH. Protože zkratka většiny lidí nic neříká, požádali jsme je o krátké představení.

Sdružení postižených civilizačními chorobami je sdružením s plnou subjektivitou, sdružující občany postižené civilizačními chorobami. Do této organizace může vstoupit každý. Městská organizace SPCCH

realizuje pro členy čtyř základních organizací a tři kluby rekondiční pobyty, rehabilitační cvičení s plaváním, vycházky do přírody, přednášky, společenské akce i zájezdy. Touto činností se snažíme zlepšit aspoň na přijatelnou úroveň fyzickou, psychickou, emoční a sociální rovinu každého našeho člena.

Za SPCCH Choiková Milada a Válek Jiří
Kontakt: janikoval@email.cz nebo prostřednictvím KCS Ostrava

Koordinační centrum seniorů Ostrava

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů, přidejte se k nám. Schůzky seniorů se konají jedenkrát měsíčně v 9:00 hod. na adrese: Na Jízdárně 18 (za Krajským úřadem), Ostrava 2.

Schůzky v roce 2017:

15. 3.; 19. 4.; 17. 5.

Kontakt: Ing. Jaroslav Feix,

předseda KCS Ostrava

Telefon: 606 411 643

Prosazování obecných zájmů seniorů se vedení KCSO snaží zajišťovat i prostřednictvím Rady seniorů SMO. Na svém prvním letošním zasedání 20. 2. za účasti primátora města Ostravy T. Macury a náměstka primátora Z. Pražáka otevřeli další témata jednání.

Mimo jiné to byla problematika poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů i finanční podpora seniorských organizací zajišťujících volnočasové aktivity.

O tom co se již podařilo vyřešit a jaká problematika je v řešení si přečtete v příštím čísle.

Senioři zlepšovatelé pracují na nových projektech

Po zániknutí zlepšovatelství ve Vítkovicích musel Klub zlepšovatelů hledat nové působiště. Začlenili jsme se do Koordinačního centra seniorů Ostrava, kde už působíme řadu let.

Vzhledem k úbytku členů bylo nutno zmenšit okruh řešených problémů. Soustředili jsme se proto na náhradu sněhových řetězů používaných v zimním období na automobilech na účinnější přípravky. Také pro chodce jsme odzkoušeli jednoduché obinadlo, které stačí při náledí použít pouze na jedné botě. Každý trochu zručný kutil si může obinadlo vyrobit sám.

Druhou oblastí do které se zapojíme spolu s VŠB - TU Ostrava je řešení zařízení pro výrobu hořlavého plynu v malých biostanicích. Velké stanice již pracují v Pustějově, Horní Suché i jinde. Náš cíl je ale vybudovat minibiostanici,

Jednoduché obinadlo, které stačí při náledí použít pouze na jedné botě.

kteřá by byla co nejlíže zdroji výskytu odpadu - u jídelen, hotelů apod. Mnoho zařízení (např. válcový bioreaktor nebo mechanický podavač) je již odzkoušeno. Bioreaktor navíc umožňuje využít zbytky ke hnojení vinic, chmelnic a polí.

Uvítáme pomoc a náměty od dalších zlepšovatelů a inovátorů. Scházíme se každou druhou středu v měsíci vždy v 10 hod. v prostorách klubu důchodců Vítkovic (200m od Mírového nám. Kontakt Email hor-stroj@seznam.cz

Lumír Bula, vedoucí klubu

Lhotečtí Pilkaři: „Brzy to rozhodně nebude...!“

Frýdek - Místek, Hodoňovice, Janovice, Proskovice, Frenštát, Horní Tošanovice, Pržno, Kozlovice, Frýdlant, ale i oravské Sihelné na Slovensku - všude tam se v posledních letech folklornímu souboru Pilky ze Lhotky pod Ondřejníkem tleskalo.

A nejinak tomu bylo i v roce 2016, kdy soubor slavil 80-té výročí od svého založení. Na jaře ještě Pilkaři vystupovali v Palkovicích se známým pásmem, ale pak už se „rozjelo“ naplno zkoušení pásem nových. Vždyť v programu tradičních lhoteckých srpnových folklorních „Sochovek“ byli zařazeni nejenom do bloku s ostatními soubory, ale navíc pro diváky připravovali ještě samostatný jubilejní „medajlonek“.

Sochovými slavnostmi ale pro Pilky v jubilejním roce sezóna zdaleka neskončila. V polovině listopadu se v sále obecního domu ve Lhotce uskutečnil koncert k výročí založení s fotovystavkou starší i mladší historie souboru.

Na něm Pilky vystupovaly spolu s kozlovickým Valáškem a Muzičkou a dvěma cimbálovkami - Ládi Holíše a Jana Pustky - a odnesly si nejenom potlesk diváků vestoje, ale i velký "starostenský" dort.

A to už se rozjížděl kolotoč dalších vystoupení závěru roku. Už o čtrnáct dnů později v sobotu 26. listopadu vystoupily Pilky na vánočním jarmarku v nedalekém Przně. Tam bylo našťastí na listopad dobré počasí, protože obě pásma - letní i vánoční zazpívali a zatančili Pilkaři občanům Pržna venku.

V dalším týdnu místo klasické úterní zkoušky 29. listopadu již cestoval soubor - samozřejmě, že i s cimbálovkou Janka Pustky - autobusem do Ostravy, kde v porubském velkém společenském sále vystoupil s ostatními účinkujícími na setkání seniorů druhého největšího ostravského obvodu. I tam se lašská pásma „Kaj čert němože“ a „Ševecke“, stejně jako vánoční koledy všem líbily. A to už byl v kalendáři prosinec a s podobným programem reprezentovaly Pilky Lhotku v Raškovících. Tam 9.12. bylo v hotelu Ondráš na mikulášském večírku seniorů vystoupení souboru dokonce hlavním bodem programu.

Protože domovem Pilkařů, kde vystupují nejraději, je Lhotka, nemohli chybět ani ve středu 14. prosince před mateřskou školou, kde spolu se lhoteckým souborem Cantamus a nejméně stovkou Lhoťanů - ve stejnou hodinu jako ostatní města Česka - zazpívali koledy.

Do nabitého programu závěru roku Pilek se samozřejmě ještě vešel 17. prosince i vánoční lhotecký koncert, na kterém se s jubilejním rokem členové souboru rozloučili. Ale pouze s rokem 2016. Další dvě vystoupení - ve Frýdlantě a Hodoňovicích - je čekaly už v únoru roku nového. Není už to rok jubilejní, ale všichni věří, že bude stejně úspěšný, jako všechny předchozí.

Na svoji písničku - „Šak, něbudě nam dycky tak, že nam budě cymbal hrať... že buděmy tancovať“ - odpovídají lhotečtí Pilkaři - i když řadě z nich je už přes „sedmdesát“ - jednoznačně: „Možná někdy později, ale brzy to rozhodně nebude...!!“

Ing. Pavel Pásek, Lhotka pod Ondřejníkem